

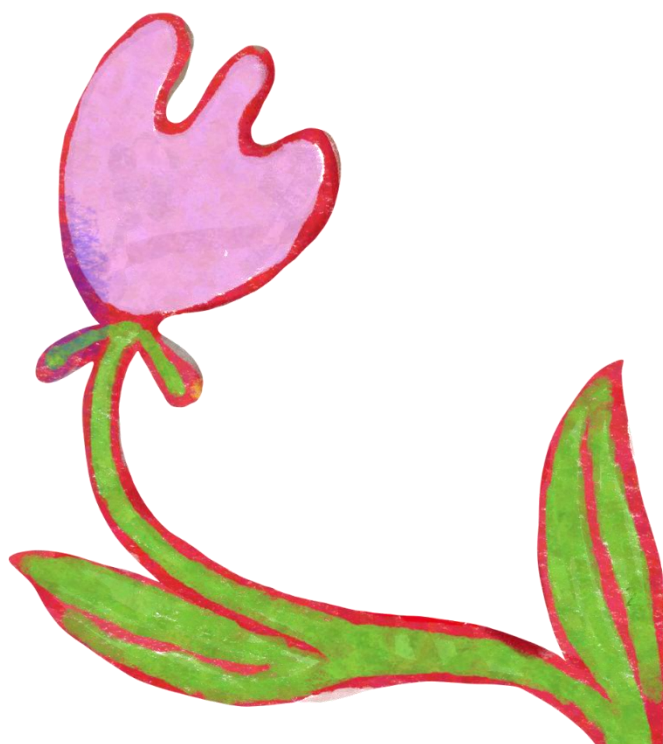
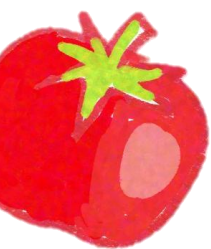
Jouw Nijmegen

Verkiezingsprogramma SP Nijmegen 2026-2030

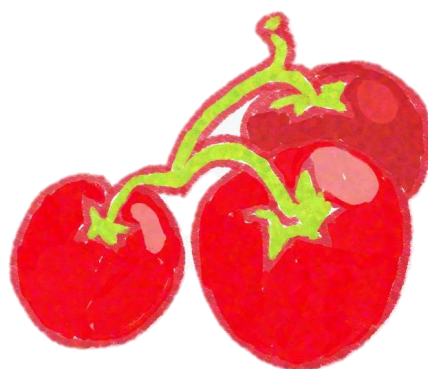
Verkiezingsprogramma SP Nijmegen

2026-2030

Inhoud

Inleiding	5
Leeswijzer	6
Wijken	8
Werk, inkomen en armoedebestrijding	12
Wonen	14
Bereikbare stad	16
Onze overheid	18
Klimaat en duurzaamheid	20
Zorg en welzijn	23
Cultuur, onderwijs en sport	25
Bijlage	27

Inleiding

Inleiding

Het socialisme van de SP is simpel: mensen moeten zelf de regie hebben over hun leven. Over hun wijk, hun werk, hun school, het openbaar vervoer, hun woning en hun leefomgeving. Nu is die invloed vaak beperkt, omdat beslissingen te vaak op afstand worden genomen. Wij willen dat inwoners wél aan tafel zitten wanneer het om hun toekomst gaat. Samen zorgen we voor eerlijke zeggenschap, zodat iedereen echt kan meedoen.

Wij werken. Wij bouwen. Wij dragen bij.

De meeste mensen werken hard om hun leven op te bouwen en hun gezin te onderhouden. Maar een groot deel van de waarde die wij samen creëren gaat naar een kleine groep die niet meewerkt, maar wel mee verdient. Zij bezitten bedrijven, grond of kapitaal en beslissen waar de winst naartoe gaat. Niet naar hogere lonen of betere omstandigheden, maar vooral naar meer winst. Dat is niet eerlijk. Wij vinden dat wie de waarde maakt, ook de vruchten moet plukken. Samen kunnen we zorgen voor een eerlijke verdeling, zodat werken altijd loont en iedereen een waardig bestaan kan opbouwen.

Neem kabelproducent Smit Draad, al sinds 1915 een begrip in onze stad. Generaties arbeiders uit Nijmegen en omgeving werkten hier met trots. Totdat de Italiaanse aandeelhouders besloten dat het bedrijf “niet winstgevend genoeg” was. 86 medewerkers stonden ineens op straat, met een slecht sociaal plan. Dit laat zien hoe scheef de machtsverhoudingen zijn. Wij vinden dat werknemers zelf mee moeten kunnen beslissen over de toekomst van hun bedrijf. Zij weten wat goed is voor het bedrijf, voor hun collega’s én voor de omgeving. Maar voor de bezittende klasse telt vooral de winst, niet *hoe*, *waar* of *door wie* het werk wordt gedaan.

Socialisme gaat over meer dan werk alleen.

Het gaat over een samenleving waarin iedereen, ongeacht afkomst, achtergrond of wie je liefhebt, gelijkwaardig kan leven. Dat begint al bij waar je geboren wordt, naar welke school je gaat, wie je vrienden zijn en welke kansen je thuis krijgt.

Toch is die gelijkwaardigheid nu niet vanzelfsprekend. Kinderen die opgroeien in arme wijken leven gemiddeld zeven jaar korter dan kinderen in rijke buurten en zelfs 25 jaar langer in slechte gezondheid. Terwijl mensen in volkswijken juist extra afhankelijk zijn van goede publieke voorzieningen: speeltuinen, buurthuizen, jeugdhonken, scholen, openbaar vervoer, parkeergelegenheid en alles wat een wijk leefbaar maakt.

De SP ziet elke dag hoe Nijmegenaren hun wijk levend houden. Hoe burens elkaar helpen, trots zijn op hun buurt en de mouwen opstropen om er iets moois van te maken. Niet alleen nuielen, maar doen, dát is de kracht van onze stad.

Vertrouwen in de politiek daalt, dat is geen toeval.

Mensen verliezen vertrouwen omdat ze merken dat problemen niet worden opgelost en hun stem weinig telt. Daardoor voelen veel bewoners zich vervreemd in hun eigen buurt.

In de praktijk zie je dat terug: in de Benedenstad zorgen ondoordachte parkeermaatregelen voor frustratie, in Bottendaal moesten ouders machteloos toezien hoe basisschool De Driemaster gesloten werd, en in het Waterkwartier verdween buslijn 5, juist die verbinding die jong en oud makkelijk naar het Radboudumc bracht. Zulke beslissingen raken de leefbaarheid direct.

Gelukkig laten bewoners zich niet zomaar wegzetten. Met steun van de SP voerden zij actie, eisten ze zeggenschap en bereikten ze wisselende successen. Dat laat zien: als mensen betrokken worden, een stem krijgen en zeggenschap opeisen, veranderen dingen.

De SP staat altijd naast bewoners om te vechten voor hun voorzieningen, de leefbaarheid van de wijk en het terugwinnen van zeggenschap. Samen zorgen we dat beslissingen weer dicht bij de mensen komen die erdoor geraakt worden.

Nijmegen een stad voor iedereen

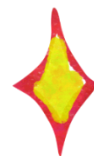
Wij willen een stad waar iedereen de kans krijgt om een waardig leven op te bouwen, met toegang tot alle basisvoorzieningen. Een stad waar we solidair zijn met elkaar en waar we mensen steunen die het moeilijk hebben: of je nu gevlucht bent voor oorlog en geweld, zonder huis zit of moeite hebt met de digitale wereld.

Voor de SP staat voorop dat iedereen mee moet kunnen doen in onze veranderende samenleving. De gemeente heeft daarbij een sleutelrol: zij kan mensen helpen de regie te nemen over hun eigen leven, met de menselijke maat als uitgangspunt.

Solidariteit stopt niet bij de gemeentegrens. Grote vraagstukken als klimaat, ongelijkheid en vrede raken ons allemaal. Nijmegen moet verantwoordelijkheid nemen en kritisch kijken naar de eigen rol in de wereld. Echte solidariteit is grenzeloos. SP'ers blijven zich inzetten voor een betere wereld, en voor ons mooie Nijmegen.

Leeswijzer

In ieder hoofdstuk zijn onze belangrijkste speerpunten te lezen over dat onderwerp. Wil je in vogelvlucht weten waar de SP voor staat, dan volstaan deze punten. Wil je meer weten, dan staan in de bijlage alle overige programmapunten per hoofdstuk.

1. Wijken

Wijken

Wijken en openbare ruimte: de basis van een solidaire stad

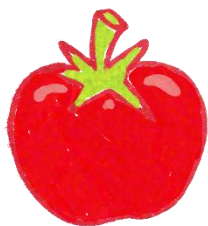
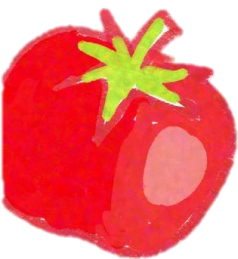
De SP gelooft dat een sterke samenleving begint in de wijk. In Nijmegen moet iedere wijk een plek zijn waar mensen elkaar kennen, elkaar helpen en zich thuis voelen. Een plek waar bewoners zeggenschap hebben over hun eigen leefomgeving, en niet worden overgeleverd aan marktdenken of technocratisch beleid. Want mensen maken de wijk, niet projectontwikkelaars of spreadsheets. Daarom zetten wij de wijk weer centraal in het Nijmeegse beleid. Want bewoners weten het beste wat er leeft en wat er nodig is.

De SP strijdt voor een Nijmegen waarin bewoners daadwerkelijk invloed hebben op wat er in hun wijk gebeurt. Waar goed onderhouden straten, voldoende groen en toegankelijke wijkvoorzieningen de norm zijn. Waar zeggenschap, solidariteit en nabijheid geen loze woorden zijn, maar de basis vormen van het dagelijks leven. De SP wil dat beleid wijkgericht wordt ingezet dat goed aansluit op de behoefte en de specifieke situatie in elke buurt.

Een schone, veilige en prettige leefomgeving is geen luxe, maar een recht voor iedereen. De openbare ruimte hoort van en voor ons allemaal te zijn: een plek van ontmoeting, van samenleven, en van verbondenheid. Of het nu gaat om speelplekken voor kinderen, een buurtcentrum voor activiteiten, of groen waar mensen tot rust komen, dit zijn de voorzieningen die zorgen voor samenhang en leefbaarheid in de stad. En juist die voorzieningen moeten in alle wijken aanwezig zijn, niet alleen in de wijken die het al goed hebben.

Onze prioriteiten voor de wijken

- **Wijkvoorzieningen behouden en versterken.** Op wijkvoorzieningen zoals speeltuinen, bibliotheken, wijkcentra en buurtaccommodaties wordt niet bezuinigd. Elke wijk heeft minimaal één accommodatie op loopafstand voor jong en oud, met ruimte voor bewonersactiviteiten. Wij sluiten geen wijkcentra, maar werken aan het verhogen van de bezettingsgraad. Dat wil zeggen dat de beschikbare ruimte maximaal gebruikt dient te worden door buurtbewoners en (maatschappelijke) organisaties. Wij geven onze jongeren in de wijk extra aandacht door ruimte te creëren voor ontmoeting en activiteiten. Openbare gebouwen, waaronder wijkaccommodaties, en onze beheerde speeltuinen zijn toegankelijk en betaalbaar voor iedereen. Het nultarief voor verhuur wordt gehanteerd en er komt geen verdere prijsverhoging op consumpties. Ook zorgen we voor extra openbare toiletten.
- **Zeggenschap en betrokkenheid van wijkbewoners versterken.** Inwoners moeten weten bij wie ze terecht kunnen over zaken zoals de fysieke openbare ruimte, de sociale omgeving en de openbare veiligheid. Daarom moet er een duidelijk aanspreekpunt zijn binnen de gemeente, zowel fysiek als digitaal. Bewonersinitiatieven en -activiteiten gericht op het verbeteren van de sociale cohesie en leefbaarheid krijgen prioriteit en worden actief ondersteund, zowel sociaal als financieel. Zelfbeheer van wijkaccommodaties en groen wordt gestimuleerd.
- **Openbare ruimte verbeteren en vergroenen.** Het onderhoudsbudget voor de openbare ruimte wordt fors verhoogd (o.a. voor straten, fietspaden, pleinen, straatmeubilair, bushaltes). Achterstallig onderhoud aan groen wordt aangepakt. Extra groen wordt aangelegd en bestaande natuur, zoals bomen, blijft beschermd.

- **Schone en leefbare wijken door ondersteuning en aanpak.** We pleiten voor behoud van het afvalinzamelingssysteem waarin verschillende grondstoffen gescheiden worden opgehaald. Op termijn kunnen we overstappen op machinaal nascheiden mede gefinancierd door het Rijk, indien dit als goedkoper en milieuvriendelijker alternatief gezien wordt. De huidige prijzen voor de plastic- en restafvalzakken gaan niet verder omhoog. Er komen twee vaste ophaaldagen per jaar voor grofvuil. De afstand naar een ondergrondse afvalcontainers moet voor iedereen haalbaar zijn.
- **Veiligheid en toezicht in de wijken verbeteren.** Wij pleiten voor de inzet van 100 stadsbanen voor het vergroten van toezicht. Afvaldumping en zwerfvuil moet tegengegaan worden. Op 'afvalhotspots', plekken waar veel extra afval en bijplaatsingen zijn (o.a. bij ondergrondse containers), wordt het toezicht verscherpt en worden de stadsconciërges en afvalcoaches van de DAR ingezet. De SP is voor een gerichte aanpak van (drugs)overlast en verloederings in de wijken, onder andere door inzet van jongerenwerk en preventieve maatregelen. Met preventie via jongerenwerk voorkomen we dat de jeugd op het verkeerde pad geraakt. Verloederde buurten en straatjes worden opgeknapt om ze minder aantrekkelijk voor dealers te maken.

2. Werk, inkomen en armoedebestrijding

Werk, inkomen en armoedebestrijding

In Nijmegen mag niemand in de kou staan. Armoede is geen individueel falen, maar het gevolg van oneerlijke keuzes in politiek en economie. De SP kiest voor een stad waar iedereen mee kan doen – op school, op het werk, in de sport en in het culturele leven – zonder dat een lege portemonnee in de weg zit. We kiezen niet voor bezuinigen op de Meedoenregeling of verhoging van de gemeentelijke zorgverzekering. Daarom maken wij armoedebestrijding tot een topprioriteit in onze lokale politiek. We creëren lokale stadsbanen voor mensen die niet zelf in een behoorlijk inkomen kunnen voorzien. We helpen hen zo goed mogelijk. Dat noemen we solidariteit. Wij werken aan directe ondersteuning voor wie het nodig heeft, het vergroten van het bereik én op structurele veranderingen die armoede de stad uit helpen. Desnoods worden gemeentelijke reserves daarvoor ten volle ingezet en draaien we bezuinigingen terug.

Onze prioriteiten voor werk, inkomen en armoedebestrijding

- **Geen enkel kind mag in armoede opgroeien.** In Nijmegen stellen we kinderen en jongeren centraal in het armoedebeleid. We nemen maatregelen ter ondersteuning van lokale, laagdrempelige, informele initiatieven die kinderen en hun gezinnen helpen en de brug naar vertrouwen slaan én door informatie, praktische hulp en ondersteuning te bieden. In wijken waar nodig investeren we ongelijk voor gelijke kansen voor betere toegang tot zorg, onderwijs en vrijetijdsbesteding.
- **We vergroten de doelgroep die gebruikmaakt van de Nijmeegse meedoen-regeling** naar 150% van het sociaal minimum en breiden de minimaregelingen voor sport, cultuur en onderwijs uit. Zo bereiken we ook de mensen uit de werkende klasse die niet of nauwelijks rond kan komen van haar inkomen. De collectieve zorgverzekering en het busvoordeelabonnement OV voor minima en 65+ blijven volledig behouden. Geen bezuinigingen op voorzieningen die mensen juist de kans geven om mee te doen en gezond te blijven.
- **We zorgen voor meer werkgelegenheid met 500 stadsbanen.** Hiermee helpen we uitkeringsgerechtigden voor een goed salaris aan het werk, en zorgen we voor extra onderhoud en toezicht in de openbare ruimte. De bijstand maken we hier grotendeels mee overbodig.
- **We lanceren een fonds tegen energiararmoede.** Hiervan kunnen bijvoorbeeld buitensporig hoge energierekeningen betaald worden. Daarmee voorkomen we dat Nijmegenaren in armoede gestort worden door hoge energieprijzen, of de verwarming niet aan durven zetten.
- **We beschermen onze lokale industrie en bevorderen democratisering van de werkvloer.** Wanneer de meerderheid van de werknemers van een bedrijf erom vraagt, grijpt de gemeente in om werkgelegenheid en lokale industrie binnen de gemeente te behouden. De gemeente maakt daarbij een financieringsplan met eigen en externe middelen. Daarbij gebruiken we onze invloed voor het organiseren van democratische inspraak van de werknemers via een zogeheten ‘gouden aandeel’. Zo stimuleren we de groei van bedrijven die niet alleen uit zijn op winstmaximalisatie, maar ook het belang van werknemers, consumenten en de gemeenschap dienen.

Met deze keuzes bouwen we aan een stad die solidair is, waar welvaart eerlijker wordt verdeeld en waar armoede stap voor stap wordt uitgebannen. Want Nijmegen is pas echt van ons allemaal als iedereen kan meedoen.

3. Wonen

Wonen

De vrije markt gaat niet voor betaalbare woningen zorgen. Wanneer winstmarges en commercieel belang leidend zijn, zal een deel van de mensen altijd buiten de boot vallen. We zien het in Nijmegen gebeuren: huisjesmelkers kopen panden op om voor woekerprijzen woningen te verhuren. Krijgen ze hun zin niet, dan laten ze panden jaren verkrotten waardoor buurten verloederen. Ondertussen bouwt de huidige coalitie te weinig sociale huurwoningen en worden huurprijzen tot bijna 1.200 euro 'betaalbaar' genoemd. Nijmegen staat inmiddels in de top-3 van steden met het grootste woningtekort, boven Rotterdam en Den Haag. De gemiddelde inschrijftijd die nodig is om in aanmerking te komen voor een sociale huurwoning is circa 20 jaar. De slagingskans voor wie reageert op een sociale huurwoning is al jaren dalende. Het gevolg: jongeren worden slachtoffer van huisjesmelkers die ze uitbuiten en intimideren, werkende dertigers wonen nog bij hun ouders (of op kamers) en mensen verlaten noodgedwongen de stad.

Het kan en moet anders. Als het aan de SP ligt, neemt de gemeente het heft in eigen handen. We stoppen met de verkoop van panden aan op geld beluste projectontwikkelaars en maken afspraken met woningcorporaties om écht betaalbare woningen te bouwen. De ambities voor sociale huur in Nijmegen worden fors opgeschroefd. Leveren woningcorporaties niet, dan gaan we als gemeente zelf bouwen. Verloederde panden worden opgeknapt om het veiligheidsgevoel in de stad te vergroten. Hiermee halen we in Nijmegen alles uit de kast om écht iets te doen aan de woningnood.

Onze prioriteiten voor wonen

- **We bouwen de komende periode 75% sociale huur.** Daarmee gaan we de woningnood tegen en lopen we achterstanden in. Er gaat meer geld naar het Woonfonds om deze woningen te bekostigen.
- **We breken de macht van projectontwikkelaars.** Om maximaal te sturen op het bouwen van betaalbare woningen houdt de gemeente panden en grond zoveel mogelijk in eigen bezit en verwerft extra panden waar mogelijk. Op gemeentelijke gronden bestemd voor woningbouw sluiten we projectontwikkelaars uit, hiervoor worden woningcorporaties geworven of gaat de gemeente zelf bouwen.
- **Er komt een actieplan om schimmelwoningen op te knappen.** Het is onacceptabel dat sociale huurders en hun kinderen ziek worden in hun eigen huis door schimmel. Daarom maakt de SP hier de komende periode een topprioriteit van. Er moet een meldpunt komen voor huurders, en harde afspraken tussen de gemeente en woningcorporaties.
- **Huisjesmelkers zijn in Nijmegen niet welkom. Te hoge huurprijzen, slecht onderhoud en intimidatie van huurders worden niet getolereerd.** Nijmegen gaat de Wet Goed Verhuurderschap en de Wet betaalbare huur streng handhaven. Wie huurders uitbuit of intimideert en zijn verplichtingen als verhuurder niet nakomt, krijgt geen vergunningen van de gemeente. We blijven de Huurteams subsidiëren om huurders bij te staan tegen malafide huisbazen en houden het Meldpunt Ongewenst Verhuurdersgedrag in stand.
- **We voeren een leegstandsverordening in.** Daarmee maakt Nijmegen echt werk van leegstand aanpakken. Staat een pand te lang leeg, dan stelt de gemeente een passende huurder voor.

4. Bereikbare stad

Bereikbare stad

Nijmegen groeit en raakt steeds voller. Meer inwoners betekent meer vervoer en een grotere druk op de beperkte ruimte die we hebben als stad. Daarom is een verandering nodig in de manier waarop we ons verplaatsen: minder met de auto, meer te voet of met andere vervoersmiddelen zoals de fiets of het OV. De SP steunt dit doel, maar is wel kritisch. Niet iedere Nijmegenaar kan immers even makkelijk afstand doen van de auto, bijvoorbeeld omdat er nog geen goede busverbinding is, omdat iemand niet goed kan lopen of omdat de auto voor werkende ouders gewoon de snelste optie is. Dit geldt onder andere voor ouderen, mensen met een fysieke beperking of mensen met werk op een afgelegen locatie of tijdens nachtelijke uren. Het huidige beleid vergeet deze groepen en is daarmee niet inclusief. De SP wil fors investeren in het openbaar vervoer om het een echt alternatief voor de auto te maken.

Ook wordt op steeds meer plaatsen betaald parkeren ingevoerd, soms zonder dat bewoners daarom gevraagd hebben. Waar dat wel gebeurt, is momenteel 20 % voldoende – zelfs als 80 % van de buurt het niet wil, kan er na onderzoek van de gemeente betaald parkeren ingevoerd worden. Voor de SP is democratie op wijkniveau leidend: de buurt bepaalt in meerderheid of er betaald parkeren komt of niet.

Onze prioriteiten voor de bereikbare stad

- **We maken het OV gratis en daarmee een aantrekkelijk alternatief voor de auto.** Verslechtering van de bereikbaarheid van de wijken via de bus door het schrappen van lijnen of vervanging door pendelbusjes, accepteren we niet. Het busplein bij Plein '44 blijft in stand, zodat het mogelijk blijft om in de toekomst méér bussen naar Plein '44 te laten rijden. De bus blijft over de Waalkade rijden. De nachtbus moet volledig terugkeren, daarvoor blijft de gemeente lobbyen bij de provincie. Nijmegen gaat bij het Rijk actief pleiten voor het mogelijk maken van een gemeentelijk vervoersbedrijf, zodat we het OV volledig in eigen hand kunnen nemen.
- **Bewoners zijn baas in eigen buurt.** Betaald parkeren wordt voortaan weer bepaald volgens democratische spelregels: de meerderheid van de buurt bepaalt of er betaald parkeren komt. Bij het CWZ wordt het parkeertarief afgeschaft zodat patiënten en bezoekers niet onnodig op kosten worden gejaagd.
- **Het verkeer moet veiliger.** We steunen daarom het zoveel mogelijk omlaag brengen van de maximumsnelheid binnen de stad van 50 naar 30 kilometer per uur. Daarmee bevorderen we de verkeersveiligheid. Deze maatregel mag niet ten koste gaan van het busvervoer. Belangrijke toegangswegen zoals de singels worden tot het openbaar vervoer voldoende verbeterd is als het aan de SP ligt niet versmald.
- **We stimuleren de fiets.** Bij de treinstations Dukenburg, Goffert en Lent komen gratis bewaakte fietsenstallingen. Reeds bestaande bewaakte fietsenstallingen blijven gratis. Achterstallig onderhoud van fietspaden wordt snel opgepakt. Bij herinrichting van wegen worden fietspaden vrijliggend aangelegd. In woonwijken komen meer autoluwe straten met voorrang voor fietsers. Plannen om de fiets te weren uit delen van de binnenstad wijzen we af.
- **Pak de overlast van deelfietsen en deelscooters aan.** Rondslingerende deelfietsen en deelscooters vervuilen het straatbeeld en maken voetpaden onbegaanbaar voor mensen die niet goed ter been zijn. Daarom worden er vaste parkeerzones aangewezen. De verantwoordelijke bedrijven betalen een eerlijke bijdrage voor hun claim op de openbare ruimte. Boetes voor verkeerd geparkeerde deelfietsen en deelscooters gaan direct naar de bedrijven.

5. Onze overheid

Onze overheid

De SP gelooft dat echte democratie begint bij zeggenschap van de mensen zelf. Nijmegenaren moeten niet langer machteloos toekijken hoe besluiten al achter gesloten deuren worden genomen. Daarom breken we de ivoren toren van het stadhuis af. Bewoners krijgen de regie over hun wijken, hun publieke ruimte en hun toekomst. Met wijkbudgetten, gekozen wijkraden en een bindend referendum maken we beleid samen, niet over hun hoofden.

We zorgen voor een eerlijke gemeente die niet draait om carrièrepolitici of dure consultants, maar om dienstbaarheid aan de stad. Geen buitensporige vergoedingen voor bestuurders, wel eerlijke beloning en kansen voor onze eigen medewerkers en stagiairs. Zo wordt de gemeente een plek waar talent groeit, in plaats van waar belastinggeld verdwijnt in externe bureaus.

Nijmegenaren verdienen ook een kleinere rekening. Dankzij de SP betalen bewoners en ondernemers in een gehuurd pand geen afvalstoffenheffing. We verhogen de woonlasten niet. Grote bedrijven en instellingen gaan juist wél hun eerlijke bijdrage leveren. Met deze opbrengsten verlagen we de rioolheffing en zorgen we dat huren omlaag kunnen.

Digitalisering mag nooit ten koste gaan van zeggenschap of privacy. Daarom garanderen we menselijke loketten naast digitale diensten en versterken we de controle op de omgang met persoonsgegevens.

Kortom: de SP kiest voor een democratie van onderop, waarin bewoners echt het verschil maken, de rekening eerlijk wordt verdeeld en de overheid weer werkt vóór de mensen, en niet andersom.

Onze prioriteiten voor de lokale overheid

- **De afvalstoffenheffing wordt niet heringevoerd.** Nijmegen is dankzij de SP nog altijd de enige stad in Nederland waar bewoners geen afvalstoffenheffing betalen. Huurders én kopers met een goedkope woning besparen hierdoor honderden euro's per jaar. Ook ondernemers in een gehuurd pand - circa 80 % van de ondernemingen in de stad - betalen hierdoor geen OZB. Door eigenaren van bedrijfspanden de OZB te laten betalen blijven we een MKB-vriendelijke gemeente.
- **We komen met een nieuwe referendumverordening.** Alle bevoegdheden die de raad of het college heeft om referenda tegen te houden, schrappen we. Het stadhuis zal niet langer in staat zijn referenda tegen te houden of de boodschap te sturen. Wij willen een bindend correctief referendum in Nijmegen. Zodra dit wettelijk mogelijk wordt, voert Nijmegen dat in. Tot die tijd willen wij dat de raad referendumuitslagen standaard overneemt.
- **We breken de ivoren toren van het stadhuis af.** Inwoners van Nijmegen worden vóór de besluitvorming meegenomen in nieuwe plannen. Voortaan worden ingrijpende maatregelen voor de leefbaarheid in wijken altijd getoetst, beoordeeld en aangepast naar de wensen van inwoners van de wijk. Ambtenaren worden op pad gestuurd om de stad en zijn inwoners beter te leren kennen.
- **Echte democratie begint in onze wijken.** We geven bewoners zeggenschap over de invulling van hun eigen publieke ruimte en stellen ze in staat om de wijk eigen te maken. De gemeente faciliteert en laat bewoners beschikken over de kennis en kunde die de ambtenarij bezit. Elke wijk krijgt hiervoor een wijkbudget dat niet enkel door een top-down orgaan kan worden besteed, maar waar democratische verantwoording is gewaarborgd.
- **Het gemeentelijke personeelsbeleid gaat op de schop,** we snijden fors in de externe inhuur van dure consultants en adviseurs voor taken waarvan we de kennis en kunde in huis willen hebben en houden. We belonen onze werknemers goed en zorgen voor het halen van de Roemernorm (maximum 10% externe inhuur).

6. Klimaat & Duurzaamheid

Klimaat en duurzaamheid

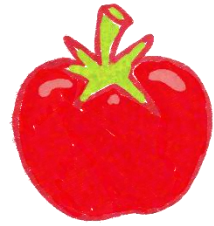
Voor de SP betekent menselijke waardigheid ook een schone en groene leefomgeving voor plant, dier en milieu. Als mensen zijn we onderdeel van de natuur, het is dan ook in onze gedeelde interesse om deze te beschermen waar nodig. Als socialisten analyseren we klimaat- en duurzaamheidsbeleid door wederom naar de fundamentele belangentegenstellingen en machtsverhoudingen te kijken binnen het kapitalisme.

Doeltreffend en efficiënt klimaat- en duurzaamheidsbeleid is door de jaren heen gepolariseerd, ontmoedigd en zelfs ondermijnd. Begrippen als 'klimaatrechtvaardigheid' en 'verduurzaming' zijn gedegradeerd tot holle leuzen terwijl mens, dier en planeet ontzettend afhankelijk zijn van goed beleid.

Klimaat- en duurzaamheidsbeleid wordt vaak tegenover de portemonnee van mensen gesteld als tegenstelling, verduurzamen zou namelijk alleen maar geld kosten. Helaas wordt deze tegenstelling in de praktijk gevoed door (groen)liberaal beleid dat de mensen in plaats van het kapitaal opzadelt met de kosten. Wij zadelen de werkende klasse niet op met de kosten voor de energietransitie, een nieuwe gascentrale of subsidies aan grote bedrijven. Voor echt rechtvaardig klimaat- en duurzaamheidsbeleid moeten we kijken naar waar de macht ligt, wie de middelen tot hun beschikking hebben om verandering af te dwingen en hoe we naar een schone en veilige leefomgeving kunnen werken.

De SP kiest daarom voor beleid dat de mensen op één zet, niet de winsten. Wij ondersteunen initiatieven tot verduurzaming, vergroening en toewerken naar een klimaatneutrale stad wanneer dit niet ten koste gaat van onze medemensen. Volgens ons hoeft dat ook niet.

Onze prioriteiten voor klimaat en duurzaamheid

- **De SP zorgt ervoor dat alle corporatiewoningen binnen vier jaar zijn verduurzaamd of dat er plannen zijn gemaakt voor verduurzaming.** We maken middelen vrij om middels een isolatiecampagne elke corporatiewoning te voorzien van minimaal energielabel B. Private verhuurders leggen we strenge regels op toe te zien dat verduurzaming plaatsvindt, zo kunnen er boetes worden uitgedeeld of vergunningen ingetrokken bij slecht verhuurderschap.
- **We kiezen voor sociale en collectieve oplossingen voor het verduurzamen van onze stad.** Gemeentelijke subsidies voor bedrijventerreinen betalen we uit de ozb, investeren in individuele oplossingen als elektrische laadpalen doen we alleen als er ook geld gaat naar collectieve oplossingen. We kijken naar oplossingen waar Nijmegen als geheel baat bij heeft. Zo investeren we in zonnepanelen op iedere sociale huurwoning, om het leven van mensen zowel duurzamer als goedkoper te maken.
- **Energie in publieke handen.** We hanteren als gemeente de regel dat onze energievoorziening in publieke handen is en voorkomen daarmee winstbejag over de energierekening van mensen. Zo willen we alleen warmtenetten met een meerderheidsbelang voor de gemeente. Geen disproportionele stijgingen van de energierekening is hierbij een vereiste.
- **We stellen klimaatadaptatie van de openbare ruimte centraal voor een toekomstbestendige visie op onze stad.** Door meer groen aan te leggen in onze binnenstad, de betegeling van de wijken tegen te gaan, te investeren in betere riolering en meer ruimte te maken voor het opslaan van grond- en regenwater, creëren we klimaatbestendig Nijmegen.
- **De SP neemt duurzaamheid breder dan alleen energiezuinigheid of vergroening.** We hanteren strenge eisen voor samenwerkingspartners van de gemeente: we gaan niet in zee met partijen die actief zijn of steun geven aan de wapenindustrie, het schenden van mensenrechten, slechte arbeidsvoorwaarden in stand houden of een oneerlijke productieketen.

7. Zorg en welzijn

Zorg en welzijn

De marktwerking in de zorg heeft de ongelijkheid in Nederland vergroot. Wie genoeg geld heeft kan zonder wachtlijsten alle zorg inkopen die nodig is, terwijl zorg voor mensen met weinig geld slecht toegankelijk en duur is. Een steeds grotere groep mensen vermijdt een bezoek aan de huisarts om te voorkomen dat ze hun eigen risico moeten ophoesten. Terwijl vroeger signalering juist belangrijk is om grotere gezondheidsklachten en hogere zorgkosten te voorkomen. Mensen met chronische psychiatrische aandoeningen belanden steeds vaker op straat en worden dan 'verward' genoemd. Kwetsbare jongeren vallen uit het systeem van de jeugdzorg en worden vaker slachtoffer van mensenhandel waaronder criminele uitbuiting. Hierdoor zien we meer zelfmoorden en meer mensen op straat. Dit zijn tekenen dat het huidige systeem niet werkt.

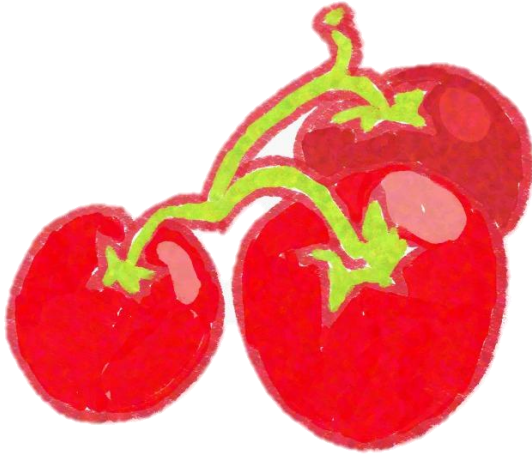
Het kan ook anders. De concurrentie tussen aanbieders van zorg moet stoppen. Zorg moet voortaan geregeld worden op basis van zorgbehoefte. Overbodige bureaucratie, werkdruk en wachtlijsten moeten verdwijnen. De SP wil goede zorg dichtbij de mensen. Onze ouderen verdienen een waardige oude dag en we bieden hen daarom de keuze: goede zorg thuis of een fijne plek in een kleinschalig zorgbuurthuis. In de jeugdzorg krijgen jongeren de hulp die ze nodig hebben op een plek die bij ze past, en krijgen ze zorg die aansluit bij wie zij zijn en wat ze nodig hebben. Het internationale verdrag voor de rechten van het kind is daarbij onze leidraad voor beleid. Gemeentelijke voorzieningen moeten toegankelijk zijn voor iedereen. Welzijn gaan we zoveel mogelijk organiseren op wijkniveau. Wijkbewoners moeten voortaan in hun wijk de faciliteiten kunnen vinden die nodig zijn voor ontmoeting en meedoen.

Onze prioriteiten voor zorg en welzijn

- **We bouwen zorgbuurthuizen voor laagdrempelige zorg op maat in de eigen wijk.** Dit kan onder andere door bestaande gebouwen in de wijk te transformeren. Zo houden we de zorg laagdrempelig en toegankelijk.
- **We dringen wachttijden in zorg terug, inclusief de jeugd- en transzorg.** Jongeren die zich melden worden geholpen binnen de vastgestelde termijnen. Ondanks landelijke bezuinigingen voeren wij in Nijmegen geen kortingen door.. De bezuinigingen van de afgelopen jaren draaien we terug.
- **Nijmegen blijft gastvrij voor vluchtelingen en ongedocumenteerden.** We zijn voor kleinschalige opvang met behoud van de menselijke maat en goede voorzieningen voor deze mensen. Inwoners zonder verblijfsvergunning houden in Nijmegen toegang tot woning en begeleiding. Nijmegen verzet zich tegen het strafbaar stellen van illegaliteit en helpen van mensen zonder verblijfsvergunning.
- **Nijmegen is een queervriendelijke stad en dat houden we zo.** Intolerant gedrag wordt niet geaccepteerd. We pakken seksueel geweld en straatintimidatie tegen vrouwen en queers hard aan. De gemeente voert een inclusief beleid met specifieke aandacht voor deze groepen waarbij projecten die intolerant gedrag en geweld tegengaan worden gesteund. Samen met horeca, politie, studenten en bezoekers werken we aan veiligheid en preventie. We bestrijden actief discriminatie, seksueel geweld en seksuele intimidatie en zorgen dat positieve normen de standaard worden. We voeren bestuursrechtelijke sancties in voor organisaties die niet ingrijpen bij discriminatie, racisme of gendergerelateerd geweld.
- **We bestrijden gendergerelateerd geweld bij de bron.** Ernstige geweldsdelicten als femicide ontstaan nooit in een vacuüm. Door samenwerking met onderwijs, zorg, horeca en handhaving zetten we vroegtijdig in op bewustwording, preventie, signalering en gedragsverandering. Zo maken we onze stad collectief verantwoordelijk voor het ondermijnen van de voedingsbodem voor femicide of andere vormen van gendergerelateerd geweld.

8. Cultuur, onderwijs en sport

Cultuur, onderwijs en sport

Het leven is meer dan wonen en werken alleen. Onderwijs bereidt kinderen voor op de toekomst. Cultuur laat mensen kennismaken met nieuwe werelden en perspectieven en leert ons anders te kijken naar de wereld om ons heen. Sport houdt ons gezond. Cultuur, sport en onderwijs dragen bij aan het welzijn van mensen. Mensen ontmoeten elkaar en blijven gezond. Als iedereen vanaf jonge leeftijd kan meedoen, voorkomen we achterstanden die niet meer zijn in te halen. Toegang tot onderwijs, sport en cultuur is helaas niet voor iedereen even vanzelfsprekend. Het mag niet gebeuren dat kinderen door armoede thuis niet deel kunnen nemen.

Ieder kind heeft recht op goed onderwijs op een school in de buurt. De SP zorgt daarom voor kleinschalige gemengde scholen in de wijk. Scholen zijn een afspiegeling van de wijk. Ook op school maken kinderen kennis met sport en cultuur. De SP zet zich daarom in voor een breed en betaalbaar aanbod van sport en cultuur dat voor iedereen toegankelijk is. Daarvoor kunnen mensen ook in de eigen wijk terecht.

Nijmegen heeft een mooi sport- en culturaanbod waar we trots op zijn. De grote evenementen en kleine culturele activiteiten die onze stad rijk is ondersteunen we. De Vierdaagse, de Marikenloop en de Zevenheuvelenloop, maar ook kleinere evenementen van De Lindenberg en de Bibliotheek of de Rainbow Summer Sports Tournament zorgen ervoor dat Nijmegen een bruisende stad is.

Voor iedereen moet er een plek zijn waar hij of zij kan ontspannen. We behouden kleine podia en broedplaatsen en zorgen voor een bloeiend uitgaansleven. De bibliotheek heeft een belangrijke functie in de stad, hier kan iedereen terecht, ongeacht de grootte van je beurs.

Onze prioriteiten voor cultuur, onderwijs en sport

- **Sport voor iedereen.** In alle wijken worden voldoende speeltuintjes, trap- en basketbalveldjes, skatebaantjes, fitnessstoestellen en beweegparcours aangelegd. We introduceren een Nijmeegse Sportpas waarmee laagdrempelig kan worden deelgenomen aan sportactiviteiten. We bouwen een urban skatepark in de stad.
- **We behouden de Kunstbus.** De Kunstbus, ooit op initiatief van de SP ingevoerd, zorgt ervoor dat scholieren regelmatig een culturele activiteit kunnen bezoeken. We houden de tarieven voor scholen betaalbaar. Scholieren kunnen maandelijks een cultuurorganisatie bezoeken.
- **We steunen (nachtelijke) culturele broedplaatsen en experimenteerruimtes.** De gemeente maakt daarvoor betaalbare plekken vrij. We verankeren dit in gebiedsontwikkeling en ondersteunen initiatiefnemers die vernieuwende concepten willen realiseren, onder andere via een Aanjaagfonds Nachtcultuur. Gemeente en nachtcultuur werken evenredig samen. Beleidskeuzes worden niet opgelegd, maar in overleg ontwikkeld. Organisaties krijgen één aanspreekpunt bij de gemeente, waarbij we de Nachtburgemeester goed betrekken. De gemeente koopt actief panden aan om culturele locaties te behouden of nieuwe toe te voegen. Verkwanseling aan de private markt, zoals bij de Carolusbioscoop, laten we niet gebeuren.
- **We bestrijden achterstanden in het onderwijs en ondersteunen scholen daarin.** Ieder kind moet huiswerkbegeleiding en bijles kunnen krijgen. Huiswerkbegeleiding en bijles op school zelf maken we daarom echt gratis, zonder eigen bijdrage van ouders. We ondersteunen scholen bij het aanbieden van muziekles zodat ook kinderen van ouders met weinig geld muziekles kunnen krijgen. De gemeente blijft laaggeletterdheid bestrijden, onder andere via de Gelijke Kansen Alliantie.
- **Ieder kind moet in de eigen wijk naar school kunnen.** Daarom zorgen we ervoor dat er in iedere wijk een school staat. We behouden de Schoolwijzer en de leerlingenplafonds om segregatie tegen te gaan. Vmbo-scholen worden niet groter dan 600 leerlingen, basisscholen maximeren we op 480. Hiermee behouden we kleinschalig onderwijs.

Bijlage

Wijken

Wijkcentra: het hart van de wijk

- **Bewonersinitiatieven en -activiteiten krijgen te allen tijde voorrang:** er is altijd voldoende ruimte om wijkbewoners en hun activiteiten onder te brengen
- **Inwoners moeten weten bij wie ze terecht kunnen** over zaken zoals de fysieke openbare ruimte, de sociale omgeving en de openbare veiligheid.
- **Wijkaccommodaties in zelfbeheer van wijkbewoners** met voldoende draagvlak onder buurtbewoners, financiën en een goed implementatieplan wordt mogelijk. Het onderhoud van verouderde wijkcentra met een voldoende bezettingsgraad pakken we samen met bewoners en gebruikers aan.

Openbare ruimte: groen en heel

- **Voor groen in zelfbeheer door wijkbewoners komt extra geld beschikbaar** vanuit het wijkbudget Openbare Ruimte. Zelfbeheer zorgt voor meer betrokkenheid en draagt bij aan de kwaliteit van groen.
- **Op groen in de openbare ruimte wordt niet bezuinigd** en waar mogelijk leggen we extra groen aan.
- **Ondersteuning van wijkinitiatieven** zoals wijkvegers, wijkhelden en schoonmaakacties. Nieuwe initiatieven tegen zwerfvuil en dumping krijgen actief steun.
- **We zorgen voor een veilige openbare ruimte.** Bij de inrichting van de openbare ruimte wordt beter rekening gehouden met het veiligheidsgevoel van vrouwen. Daarbij zorgen we voor voldoende verlichting en zichtlijnen.

Werk, inkomen en armoedebestrijding

Bestaanszekerheid

- **Iedereen heeft recht op een inkomen waar je fatsoenlijk van kan leven.** Werken moet lonen en daarom willen we dat het minimumloon wordt verhoogd naar 18 euro per uur. Dit dient door het Rijk vastgelegd te worden, maar Nijmegen kan hier zelf het goede voorbeeld geven door dit in te voeren in ieder geval voor haar eigen personeel en het op te laten nemen als voorwaarde in de aanbestedingen.
- **Gedupeerden van de Toeslagenschandaal moeten blijven rekenen op persoonlijke hulp van de gemeente.** Niet alleen financieel, maar ook bij contacten met de belastingdienst, opvoedproblemen en afwikkeling van (onterechte) schulden.
- **We herintroduceren lokale sociale werkplaatsen,** waarbij mensen met verschillende achtergronden samen de gelegenheid krijgen om op maatwerk zichzelf te kunnen ontplooien.
- **Stadsbanen worden zo ingericht dat mensen met een beperking ook gebruik kunnen maken van het aanbod.** Zo kunnen mensen zichzelf en Nijmegen vooruit helpen om de inclusiviteit en sociale cohesie in onze stad te vergroten.
- **De gemeente moet dienen als leerschool voor nieuw talent waar uiteindelijk zowel de stad als de samenleving baat bij heeft.** Voor een passende beloning verhogen we de stagevergoeding naar 775 euro per maand voor een 36-urige werkweek, in ons aanbestedingsbeleid kijken we ook streng naar deze norm.

Armoedebestrijding

- **Kinderen en jongeren die in armoede opgroeien moeten mee kunnen praten en meedenken over besluiten die hen aangaan.** Door hen richting te laten geven, inzicht en ervaringen te laten delen, actief mee te laten denken in oplossingen, zorgen we ervoor dat zij zich gehoord voelen en niet aan de zijlijn staan.
- **De gemeentelijke Collectieve Ziektekostenverzekering (CAZ) blijft in stand.** Mensen kiezen er niet voor om ziek te zijn of gebruik te maken van zorg, dus is het onacceptabel dat zorg voor mensen met een kleinere portemonnee duurder wordt.
- **We ondersteunen organisaties die Nijmegenaren met financiële problemen helpen.** De Voedselbank, de Kledingbank, de Vincentiusvereniging, Quiet en andere (vrijwilligers)organisaties die belangrijk werk doen, steunen wij met geld, advies en huisvesting.
- **Iedereen moet eenvoudig gebruik kunnen maken van minimaregelingen en lokale voorzieningen.** Daarom zorgt de SP voor heldere, herkenbare communicatie en een simpel aanvraagproces, zodat mensen hun recht ook écht krijgen. De gemeente informeert haar inwoners proactief over de beschikbare regelingen.
- **In Nijmegen gebruiken we de Participatiewet op een manier die mensen zo goed mogelijk ondersteunt.** We kijken niet in de eerste plaats naar regels en beperkingen, maar naar wat inwoners echt nodig hebben om vooruit te komen. Dat betekent dat we alle ruimte die de wet biedt gebruiken om mensen kansen te geven, bijvoorbeeld door maximaal te kunnen bijverdienen naast een uitkering. We kiezen nadrukkelijk voor een vriendelijke en mensgerichte dienstverlening. De wettelijke verplichtingen voeren we niet uit op een manier die onnodig streng of beperkend is, maar zo dat ze bijdragen aan het welzijn en de ontwikkeling van mensen. De gemeente moet binnen de wet durven te experimenteren, bijvoorbeeld door een permanente ontheffing van regels voor chronisch zieken.
- **We voeren een gratis digitale Stadspas in voor alle Nijmegenaren van 16 jaar en ouder.** Zo ondersteunen we lokale ondernemers maar zeker ook de lokale cultuursector. Met de stadspas kan de gemeente ook subsidie verstrekken via speciale vouchers voor cultuur, sport en educatie. Voor mensen met een laag inkomen biedt de stadspas extra kortingsmogelijkheden.

Sociale schuldhulpverlening

- **We hebben extra oog voor jongeren met schulden.** We grijpen vroeg in met gerichte hulp als er schulden dreigen te ontstaan. Waar nodig nemen we schulden van jongeren over, zodat ze met een schone lei kunnen beginnen. Bewindvoering komt in het beheer van de gemeente.
- **We behouden de financieel expert in de wijk.** Bij de buurtteams moet niet alleen oog zijn voor het welzijn van mensen, maar ook voor hun financiële situatie. Mensen met schulden trekken vaak te laat aan de bel vanwege stress en schaamte.
- **We stoppen met marktwerking in de buurtzorg.** In de toekomst worden er geen buurtteams ingezet die door commerciële organisaties worden aangestuurd, daarmee zorgen we ervoor dat de marktwerking uit de zorg gesloopt wordt.

Wonen

- **We steunen alternatieve woonvormen zoals woongroepen en wooncoöperaties.** Waar nodig faciliteert de gemeente hen, bijvoorbeeld door ruimtes te creëren en gebouwen ter beschikking te stellen (bijvoorbeeld via de transformatie van bestaande panden).
- **Nieuwe koopwoningen moeten betaalbaar zijn voor starters.** Daarom zorgen we dat er ook in de toekomst geld beschikbaar blijft via het Woonfonds.

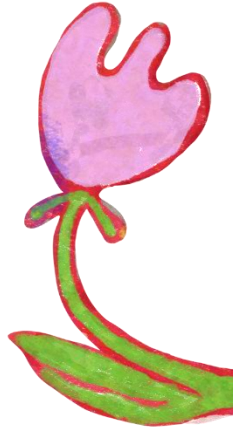
- **Huurders hebben het voor het zeggen.** Woningen die de gemeente zelf bouwt, worden ondergebracht onder woonverenigingen waarbij de huurders het beleid bepalen.
- **Betaalbare woningen moeten betaalbaar blijven.** De zelfbewoningsplicht en het anti-speculatiebeding blijven in Nijmegen van kracht. Daarmee zorgen we ervoor dat betaalbare koopwoningen ook echt betaalbaar blijven. Deze voorwaarden gelden ook wanneer een woningcorporatie een woning verkoopt aan een zittende huurder (plus terugkoopgarantie). Zolang corporaties te weinig sociale huurwoningen bouwen, stoppen we helemaal met de verkoop van sociale huurwoningen.
- **Wonen voor jong en oud.** Nijmeegse jongeren worden op hun 18^e verjaardag automatisch ingeschreven bij Entree, om hun kansen op een woning te vergroten. Seniorenflats kunnen het seniorenlabel terugkrijgen wanneer bewoners daarom vragen. We bouwen meer zorgwoningen om aan te toenemende vraag te voldoen.
- **Dak- en thuislozen hebben recht op opvang.** Dak- of thuisloosheid zou niet moeten bestaan en is het gevolg van jarenlang rechts woonbeleid in Den Haag. Zolang er nog dak- of thuisloosheid bestaat, zorgen we voor voldoende opvangplekken en zorg binnen Nijmegen. Iedere dakloze die dat nodig heeft kan een briefadres krijgen. We hanteren het *housing first*-principe: men krijgt zo snel mogelijk eigen onderdak, daarna volgt de rest. We verzetten ons tegen stigmatiserende plannen zoals bedelverboden.
- **Wij staan voor klimaatrechtvaardigheid.** Verduurzaming, renovatie en vernieuwingen als warmtenetten mogen niet leiden tot hogere woonlasten voor huurders.
- **We tolereren geen woondiscriminatie.** Daarom maken we harde afspraken met de SSH& over het toelaten van BBL-studenten.
- **We dringen de particuliere verkamering verder terug.** Om uitbuiting van studenten en overlast voor de buurt tegen te gaan, zetten we het strenge beleid voor particuliere kamerverhuur door. We vergroten stapsgewijs het marktaandeel van de SSH& door meer studentenwoningen te bouwen. Deze worden meer over de stad verspreid. Private studentenhotels, waar studenten uitgebuit worden, en platforms als Airbnb laten we niet toe in Nijmegen. Ook verhogen we de toeristenbelasting.

Bereikbare stad

- **Ieder stedenbouwkundig plan heeft een mobiliteitsplan.** Nieuwe wijken of het transformeren van een kantoor in een woonflat betekenen meer bewoners die zich moeten verplaatsen. Daarom wordt mobiliteit een standaard onderdeel van ieder stedenbouwkundig plan in de stad.
- **Verkeersoverlast aanpakken in de woonwijken.** Om de 30 km-zones veilig en leefbaar te houden, worden wanneer de buurt daarom vraagt verkeersdrempels geplaatst. Overlast van fatbikes wordt ook aangepakt.
- **Nachtvervoer in eigen handen.** Indien nodig, wanneer verbeteringen vanuit de provincie te lang op zich laten wachten, gaan we het nachtvervoer als gemeente zelf organiseren via een pilot. We lobbyen ook bij de provincie voor nachttreinen.
- **We stimuleren de elektrische fiets als alternatief voor de auto.** Bij openbare gebouwen horen standaard oplaadpalen te staan voor elektrische fietsen.
- **Wie minder goed ter been is, moet altijd de fiets kunnen parkeren.** Mindervalide fietsers krijgen daarom een zichtbaar kenmerk op de fiets, zodat de AFAC deze niet verwijdt. In fietsenstallingen zorgen we voor meer ruimte voor aangepaste fietsen.
- **Plannen om de fiets te weren uit delen van de binnenstad wijzen we af.** Daarmee houden we het centrum toegankelijk met de fiets, zodat deze een goed alternatief blijft voor de auto. Waar het de verkeersveiligheid bevordert, stappen we af van *shared spaces* en komen er gemarkeerde fietspaden.

- **Snelheidsovertreders op de doorgaande wegen worden aangepakt.** Zo houden we onze wegen veilig en voorkomen we overlast voor omwonenden.

Onze overheid

- **Participatie mag niet afhangen van je portemonnee.** Instrumenten als een burgerberaad moeten toegankelijk zijn voor iedereen, ongeacht sociaaleconomische klasse. Daarvoor zorgen we onder andere door alle onkosten, bijvoorbeeld voor kinderopvang, te vergoeden.
- **We zijn altijd kritisch op bestaande maar ook op nieuwe samenwerkingsverbanden.** Het is goed om samen te werken op terreinen waar dit het leven van mensen aanzienlijk kan verbeteren, denk aan openbaar vervoer of energie. Waar het nuttig en nodig is, steunen wij daarom regionale samenwerking met andere gemeenten. Daarbij staat voor de SP centraal dat geld dat we erin steken doelmatig besteed wordt (geen cadeautjes aan het bedrijfsleven) en de gemeenteraad te allen tijde haar democratische controle uit kan oefenen.
- **We verschuiven de lasten van mensen naar bedrijven.** We verlagen de ozb voor woningen en verhogen hem voor niet-woningen. Dat is gunstig voor huiseigenaren met een kleine beurs, en voor woningcorporaties die daardoor meer sociale huurwoningen kunnen bouwen.

Digitalisering en privacy:

- **Digitalisering ja, maar er blijft altijd een niet-digitaal alternatief.** Een gezicht bij een stadsloket, een brief in de brievenbus of een receptionist aan lijn krijgen blijft mogelijk. We investeren in genoeg locaties, mensen en voorzieningen om dit te kunnen waarborgen.
- **We accepteren niet dat AI of algoritmes over mensen beslissen.** Bij besluiten die mensenlevens raken, bijvoorbeeld uitkeringsaanvragen, is het altijd een mens die het besluit neemt. Voor het gebruik van AI binnen de gemeente gelden strenge regels, systemen met een onaanvaardbaar risico gebruiken we niet.
- **We ondersteunen initiatieven die de bewustwording van mensen vergroot omtrent de digitale wereld.** Via programma's zoals HackShield vergroten we de bewustwording onder Nijmegenaren, jong én oud, om ze weerbaarder te maken tegen cybercrime.
- **Voor een transparante overheid is het belangrijk dat inwoners met een paar kliks terecht zijn op de plek waar ze informatie vandaan willen halen.** We blijven onze dienstverlening ontwikkelen en verbeteren. Om te beginnen creëren we één overzicht van alle WOO-verzoeken en de bijbehorende informatie. We investeren in nieuw en talentvol personeel dat onze digitale dienstverlening zal verstevigen.
- **We verstevigen de positie van de digitale ethische commissie.** Ze krijgen meer capaciteit om vraagstukken op te pakken en ongevraagd advies uit te brengen. De gegeven adviezen van de commissie en het bijbehorende agendapunt komen altijd op de raadsagenda ter democratische controle.
- **We gaan zorgvuldig om met onze persoonsgegevens.** De gemeente brengt in kaart wat de privacyrisico's zijn van onze huidige opslagsystemen en zoekt indien nodig zo snel mogelijk veiligere alternatieven.
- **Er komt een Huis van het Recht in Nijmegen.** Met dit SP-initiatief, willen we laagdrempelig en in de buurt sociale en juridische hulp bieden. Het is een samenwerkingsverband van verschillende organisaties, zoals het Juridisch Loket, de rechtbank en de gemeente, om mensen met juridische en maatschappelijke problemen sneller en beter te helpen, zonder dat zij van het kastje naar de muur worden gestuurd. Het Huis van het Recht is in diverse gemeenten al een groot succes en moet verder uitgebreid worden, zodat er een landelijk dekkend netwerk komt. Dit gaat gepaard met goede investeringen in de sociale advocatuur en sociaal raadslieden.

- **Digitale soevereiniteit.** De gemeente stopt zo snel mogelijk met het gebruik van niet-Europese software voor automatisering, informatiehuishouding en gegevensbeheer, en sluit aan bij landelijke of Europese alternatieven.

Klimaat en duurzaamheid

- **Houtstook wordt verboden bij code geel, oranje en rood in de Stookwijzer.** Daarmee steunen we mensen met luchtwegklachten en houden we onze lucht schoon. De Stookwijzer wordt bijgewerkt om hem betrouwbaarder te maken. Voor een gelijkwaardige en solidaire stad houden we rekening met elkaar.
- **Grote vervuilers worden aangepakt in Nijmegen.** Bedrijven, investeerders en aandeelhouders die in Nijmegen de lucht, natuur of leefomgeving vervuilen worden hard aangepakt.
- **We bestrijden lichtvervuiling.** De openbare ruimte is een plek voor zowel mens als dier. Via richtlijnen zorgen we ervoor dat openbare verlichting geen onnodige hinder oplevert voor nachtdieren.
- **We ondersteunen onze lokale industrie door als gemeente zoveel mogelijk lokale producten in te kopen.** Zo stimuleren we dat onze regionale boeren en tuinders op een kleinschalige, klimaat-, dier- en milieuvriendelijke manier produceren.
- **Natuurbeheer wordt versterkt om de biodiversiteit te verbeteren en groen te beschermen.** Er komt meer geld en personeel voor onderhoud, toezicht en herstel van natuur, zodat planten en dieren de ruimte krijgen en onze leefomgeving groener en gezonder wordt. Inheemse planten en soorten worden beschermd en waar nodig gereïntegreerd.
- **We zijn ambitieus en innovatief op het gebied van kleinschalige en emissieloze energieopwekking.** Er wordt gekeken naar mogelijkheden in onze stad voor innovatieve technieken als geothermie, drukplaten en mini-windmolens.
- **Om vervuiling van buiten Nijmegen aan te pakken werken we samen met de regio en provincie voor optimale effectiviteit.** Daarom maken we samen met de provincie en Rijkswaterstaat plannen om varend ontgassen aan te pakken, eventueel met een ontgassingsinstallatie in Nijmegen.
- **We investeren in publieke en groene ontmoetingsruimtes** waar iedereen, ook met een kleine beurs, van kan genieten.
- **Een groene stad is ook een diervriendelijke stad.** Dieren worden beschermd tegen mishandeling en verwaarlozing. Evenementen met dieren krijgen geen vergunning. Bio-industrie is binnen de gemeentegrenzen niet welkom.
- **Windenergie mag niet leiden tot overlast voor bewoners.** Nieuwe molens plaatsen we op industriegrond of weilanden en niet nabij woonwijken. Voldoende afstand tot woningen is daarbij een harde eis.

Zorg en welzijn

- **Voorzieningen en activiteiten van de gemeente zijn bereikbaar en toegankelijk voor iedereen.** De gemeente informeert haar inwoners hier proactief over. We garanderen voor iedereen goede zorg op maat. Mensen krijgen in Nijmegen de (thuis)zorg die ze nodig hebben. Gezinnen met een gecompliceerde hulpvraag krijgen één vaste contactpersoon.
- **Bij de huishoudelijke hulp staat kwaliteit voorop.** Dat geldt voor zowel inwoners die verzekerd moeten zijn van goede, betrouwbare zorg, als medewerkers die verzekerd moeten zijn van een fatsoenlijk salaris en goede arbeidsomstandigheden. Om dit te bereiken moet de gemeente meer dan nu regie voeren. Organisaties die slechts uit zijn op hoge winsten, huren we niet in. De rechtspositie van mensen die afhankelijk zijn van zorg wordt verbeterd.

-
- **Er komen meer alternatieven voor zorg in natura.** De mogelijkheid voor een persoonsgebonden budget (PGB) blijft behouden.
 - **In de jeugdzorg ligt de nadruk op voorkomen en vroegsignalering.** Hoe eerder een kind of een jongere en zijn ouders geholpen worden, hoe beter. Hulpverlening wordt waar mogelijk binnen de wijk aangeboden.
 - **We behouden en waarderen pleeggezinnen.** De eerste inzet van jeugdzorg is uithuisplaatsing te voorkomen. Wanneer dit niet lukt, moeten er goede pleeggezinnen beschikbaar zijn.
 - **We investeren structureel in laagdrempelige voorzieningen waar iedere jongere aan kan deelnemen.** Dit versterkt het welzijn van jongeren en zorgt ervoor dat ze in beeld zijn bij (preventief) jongerenwerk. Jeugdcoaches en sleutelfiguren krijgen voldoende middelen om alle wijken te verzorgen.
 - **Volwassenen die sekswork als beroep kiezen, moeten dit onder veilige en vrije omstandigheden kunnen doen,** met dezelfde rechten en bescherming als andere burgers. We sluiten de tippelzone niet zonder alternatief voor het zorgaanbod dat daar nu is.
 - **Als gemeente stimuleren we dat Nijmeegse organisaties cultuursensitief werken en een afspiegeling van onze stad zijn.** De Nijmeegse zorgverlener houdt rekening met diversiteit in sekse, gender en seksuele oriëntatie
 - **Er komen geen commerciële aanbieders van inburgeringscursussen.** De gemeente organiseert zelf gratis inburgeringscursussen om goede kwaliteit te kunnen blijven borgen.
 - **Nijmegen voert het VN-Gehandicaptenverdrag volledig uit.** We moeten af van aparte oplossingen voor mensen met een beperking. Wat nodig is, is een maatschappelijke visie waarin iedereen mee kan, het creëren van een integrale basis van gelijkwaardigheid.
 - **In Nijmegen hoeft niemand eenzaam te zijn.** We pakken eenzaamheid aan door inzet van meer activiteiten in de wijken (informele buurtzorg) en ervaringsdeskundigen.

Cultuur, onderwijs en sport

- **We koesteren onze musea, in het bijzonder kleinschalige en lokale kunst.** Er komt meer aandacht en ondersteuning voor kleine podia. We ondersteunen en faciliteren een breed gevarieerd en betaalbaar aanbod voor de hele stad. Wel blijven we kritisch kijken naar de hoeveelheid subsidie die naar de grote instellingen gaat ten opzichte van kleinere organisaties. De kosten voor het verbouwen van panden moeten binnen de perken blijven.
- **We brengen cultuur naar de wijken.** Met hulp van wijkcentra onderzoeken we in de wijken of en welk cultureel aanbod wordt gemist. We ondersteunen projecten en evenementen in de wijken, zeker als deze op initiatief van de wijkbewoners worden georganiseerd. Bewoners hebben inspraak op het aanbod in hun wijk en kunnen ook zelf kunst maken voor in de wijk.
- **Iedereen moet binnen fietsafstand bij een bibliotheek terecht kunnen.** We sluiten geen bibliotheken en voegen waar nodig nieuwe bibliotheken toe. We willen ook een bibliotheek op elke school. Zo zorgen we dat ieder kind op school in aanraking komt met lezen en literatuur.
- **We treden op tegen discriminatie in het onderwijs en bij stages.** Discriminatie in het onderwijs en bij stages is onacceptabel, hiertegen treden we hard op. Met bedrijven die discrimineren wordt niet samengewerkt.
- **We willen dat ieder kind de basisschool verlaat met een zwemdiploma.** Zwemmen is in een waterrijk land als Nederland een belangrijke basisvaardigheid. Daarom houden we het Nijmeegse Zwemfonds in stand en zijn de vergoedingen in lijn met de gangbare tarieven voor zwemles. Nijmegen heeft voldoende zwembaden die goed bereikbaar zijn met fiets, ov en auto.
- **We zorgen voor goed en betaalbaar leerlingenvervoer.** Zo zorgen we dat kinderen veilig naar school kunnen, ook als hun ouders weinig geld te besteden hebben.

- **De gemeente ondersteunt scholen bij het vernieuwen en verduurzamen van schoolgebouwen.** We besteden extra aandacht aan ventilatie en een prettige werkomgeving.
- **Ieder moet zich gewenst kunnen voelen op school.** De gemeente zorgt dat er aanbod is om kinderen te leren om iedereen te accepteren hoe ze zijn, ongeacht huidskleur, seksuele voorkeur, beperkingen, handicap, er anders uitzien, autisme of neurodiversiteit, zoals School's Out. Er komt meer aandacht voor seksuele vorming en seksuele gezondheid voor jongeren, door onder andere scholing aan professionals, binnen de jeugdzorg, in het gemeentelijk sportbeleid en jongerenwerk.
- **We zorgen voor goede stagemogelijkheden voor iedere scholier en student.** Er is een enorm tekort aan stageplekken. De gemeente zet - als grote werkgever - in op het creëren van meer stageplekken bij de eigen projecten en inkopen. Ook ondersteunen we bedrijven die meer stages weten aan te bieden.
- **Passend onderwijs mag geen knellend onderwijs zijn.** De gemeente helpt kinderen die vastlopen in het passend onderwijs. Samen met scholen en betrokken instanties wordt gezocht naar oplossingen voor elk kind.

